

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Vármegyei tisztviselők nyugdíjáruléka.

Zombor, 1908. július 1.

Amilyen hirtelen történt meg az átmenet Magyarország történetében a modern irányzat hatása alatt, épen olyan volt ez a közigazgatás történetében is. A régi világ helyett hirtelen egy új világ keletkezett. Mintegy varázsütéssel hatalmas válaszfalak dőltek romba. A régi avult elvek ragyogó fényű eszmékké váltak. A közigazgatás így lerázta a nobile officium jellegét s rövid pár évtized alatt kenyérkereseti pályává lett.

Az a hatalmas testület, amely egyenként apró munkásokból, névtelen harcosokból áll, észrevétlenül alapozza a hazaszeretet, a nemzet önállóságának, szabadságának sziklára épített megdönthetetlen várát. Ezen névtelen harcosok lelkiismeretes munkássága, odaadó, buzgó szorgalma érinti legközvetlenebbül a népet: érinti legszentebb alkotmányos jogában, szabadságában és egyenlőségében; első segélyért hozzáfordul egyaránt gazdag és szegény, cseléd és ur. A terhes munka alatt, amely minden fizikai idejét igénybe veszi, vem veszíti el lelkesedését, kedélyének üdeségét, azért kitartó buzgalommal vesz részt minden társadalmi mozgalomban bármely hazafias, humánus ügyet szolgál az.

A gyors haladásnak, gyors fejlődésnek meg vannak a maga hát-

rányai. Az ember nem mindenható, hogy ezen lázas munkában, ezen gyors forgatagban mindenre ügyeljen, ne kerülje ki gondoskodását semmi. A kormány, a városok és a vármegyék intéző körei a fejlődésnek ily rohamos haladtában keresik a módot, hogy a tisztviselői karnak ekzsztenciáját is biztosítsák. Sokan korteskedést is látnak benne. Ezeknek van legkevesebb igazuk. Igazuk csak akkor lenne, ha a fizetés rendezését a mai kormány szedte volna elő. Ezt azonban senki sem mondhatja, mert azt az előző kormánytól örökölte. Hogy azt az igazgatásnak oly alkalmazottaira is kiterjesztette, amelyek az előző kormányok által még felvéve nem voltak, ez nem lehet korteskedés, ez az igazságosság követelményeinek kielégítése. Ez a rendezés azonban nem kielégítő. Szomorúan látjuk azt, hogy amint a fizetésrendezés megtörténik, a szállásbérek és az élelmicikkek, valamint az egyéb szükségleti cikkek árai 20—25%-kal felszöknek. Szabó, cipész rögtön drágítja az áruát. A hus és gabona halatlan árral emelkedik. Mondhatjuk tehát, hogy a nyomoruságos helyzetben levő tisztviselő helyzetén javulás alig történik, hanem javul a termelő és a kereskedő helyzete.

Fernbach Károly főispán, aki eddigi működése alatt már több ízben bebizonyította, hogy a tisztviselők anyagi érdekeit minden erejével, befolyásának súlyával előmozdítani igyek-

szik, a legutóbbi vármegyei törvényhatósági bizottsági ülés alkalmával egy oly irányú propozíciót terjesztett elő, amely a vármegyei tisztviselőket és szolgálókat az évi rendes 5%-os nyugdíjárulékok fizetése alól kívánja mentesíteni.

A törvényhatósági bizottság elfogadta egész terjedelmében az előterjesztést és magára vállalta a nyugdíj-szabályzat értelmében a tisztviselők és szolgálókat által fizetendő évi rendes 5%-os nyugdíjárulékokat. Mert igazságtalannak tartja, hogy az 1904. évi X. t.-c. intenciójával ellentétben a vármegyei alkalmazottak állandóan, az egész szolgálat tartamára 5%-al rosszabbul legyenek javadalmazva, mint az államiak, holott ezen törvény intenciója az, hogy a megyei alkalmazottak az államiakkal egyformán dotáltassanak. De azért is, mivel a jelenlegi kormány intencióját is az képezi, (a viszonyossági törvény) hogy az államszolgálatból a megyei és viszont való át lépést a szolgálat azonali beszámításával lehetővé tegye, ennek azonban ezen megyei szabályrendelet az 5%-os levonással utjában áll. Ezen akadály elhárítása indította a főispánt és a törvényhatósági bizottságot arra, hogy az 5%-os nyugdíjárulék fizetése alól a megyei alkalmazottakat felmentse. A költségek a tíz évre engedélyezett 3%-os pótdoból fedeztetnének. Az egész összeg hozzávetőleg 20.000 koronát tesz ki. Ezen járulékok fizetését a

Prolog.

A katolikus legényegylet f. évi június hó 28-án megtartott házszentelési ünnepe alkalmából írta és előadta
Latinovits Szaniszló.

Emlékeimnek gazdag tárházába
Ha néha egy tekintetet vetek,
Onnan hozzám ezer s ezernyi emlék
Mind-mind ösmérős vissza integet.
Hol vig, derűs képeknek játszi képe
Mint fodros felhő mosolyog felém,
Hol meg borús, mély, csillagtalan éjjel
Táru! sötéten, borongón elém...
Pár éve jártam lenn az Adriánál,
Hol narancs sárgul, a myrtusz virul,
Ezernyi édes illat száll a légben
Örök tavasz bűbájos tájrul,
Gőzparipánk dohogva, bűgva kúszott
A Karsztok vadregényes oldalán;
Köröttünk még a tél hava fehérlett, —
Alattunk zöldellt tavaszi virány.

S ahogy — mint kigyó övezé keresztül
A páros sin a völgyet, ormokat,
Felettünk kéklő ég s ott lenn a felhő
Gomolygott mélyen lábaink alatt,
A mérhetetlen távol messzeségben
— Miként Nirvána rejtelmes köde,
A lengő pára titokzatos fátyla
Hegyet-völgyet előlünk elfőde
És úgy rohantunk be a messzeségbe
Valami titkos borongás között.
Félelmesen csengett a gőzös füttye,
Hogy a csupasz sziklába ütözött.
Ott, hol nem messze voltunk már az égtől,
Hűs szellő vágott végig a ködön,
Száz foszlányra szakadt a fátyol széjjel,
S elöntött minket a napfényözön.
Szemem esodálva, bámulva pihent meg
A messzeség végtelen távolán: —
S elém tárult a tenger zajló tükre —
A világon a legszebb látomány.

A meddig a szem befogadni képes
A tiszta lég mérhetlen távolát,
Mindenfelé háborgó, zugó tenger
Viharvert árja jött s szállott tovább.

Hullámhegyeknek hömpölygő taréja
Tajtékot túrva iramlík, rohan
Haragos tükre sötét csillogással
Tova suhan végtelen, uttalan
S ahol az ég esőkolja már a tengert
És elmosódik már a láthatár,
A habzó vizen feltűnve — elveszve
Egy hóféhér, duzzadt vitorla száll.
Hajóját szem csak sejtí — nem láthatja
Csak úgy suhan a tajtékzó habon,
S ahogy veti a hullám kénye-kedve
Ugy reng, inog utlan, iránytalan
Riasztó mélye hűvös hullámsírnak,
Mely egyfelől már kart feléje tár:
Itt rejtett sziklak zúzó gyilkos éle,
Mint martalóc a zsákmányára vár.

BOROK: 1 liter

Diószegi 1 korona.
= Az üvegért 10 fillér vissza. =
Badacsonyi 1-20 kor.

Kapható:
ifj. Heindlhofer Róbertnél
Zombor.

törvényhatóság állandóan vállalta át és a három és fél százalékos pótdó megszűnése után a törvényhatóság újból gondoskodik.

Előfizetési felhívás.

Julius hó elsejével lapunkra új előfizetést nyitottunk.

Amikor közönségünket új előfizetésre felhívjuk, nem finánciális célok lebegnek szemünk előtt; a mi lapunknak még csak másodlagosan sem az a célja, hogy bárkinek is anyagi hasznot hozzon. A mi célunk azonos azzal az ideális céllal, melyet a laptulajdonos, a függetlenségi párt maga elé tűzött és e cél: a függetlenségi eszme ápolása, terjesztése, erősítése.

Az ezen cél által megszabott kereteken belül rendületlenül a legradikálisabb szabadelvűség elveit szolgáljuk; kormánytól, hatóságoktól és egyes emberektől függetlenül küzdünk a megállás nélkül való haladásért.

A politikai irányu tevékenységünk mellett, áthatva attól a nemes feladattól, mely a magyar sajtóra hárul, kulturmissziót is akarunk teljesíteni, legfőbb gondoskodásunk tárgyát képezvén lapunk irodalmi nivójának megőrzése.

Ezekhez a nemes célokhoz kérjük az olvasó közönség támogatását!

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre 10 K — f.
Félévre 5 K — f.
Negyedévre 3 K — f.

„A Bácsmezei Függetlenség“

Kiadóhivatala.

H I R E K.

Kinevezés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter *Sauerborn* Károly okl. mérnököt kir. segédmérnöké nevezte ki és szolgálatára a zombori kir. államépítészeti hivatalhoz osztotta be.

A kath. legényegyesület házszenelése. Szép, verőfényes napon tartotta meg a zombori róm. kath. legényegyesület dr. Városey érsek nagylelkű adományából felépített székházának felszentelését. Az érsek képviselőben dr. Steecz György kanonok jelent meg. Délelőtt 10 órakor a Szt. István templomban dr. Steecz kanonok fényes segédlettel ünnepélyes szent misét tartott, amely alatt dr. Ferencsik Lajos, Marschall Béla és Tomcsányi Aladár szent zsolozsmákat énekeltek. Szent mise után az egyesületi zászlóval vonult fel az ünneplő közönség a díszes székházhoz. A diszközgyűlést Buday Gerő egyesületi elnök nyitotta meg, majd Kleiner Nándor ünnepi beszéde alatt lehullott a lepel dr. Városey Gyula művésziesen megfestett arcképéről, amely alatt az iparos dalárda a „Ece sacerdos“-t énekelte. Az arcképet Steiner Lajos festette meg. Nagyszámu közönség vett részt a házszeneléssel kapcsolatos esti hangversenyen is. Szimpatikusn fogadták Latinovits Stancit, aki ez alkalomra írt „Prolog“-ot — melyet tárcarovatunkban közlünk — maga szavaltta el. Az iparos dalárda Haydn „Teremtés“ oratóriumából „Csodálva néz a nagy műre“, „Az egek beszélnek az Ur dicsőségét“ című részleteket adta elő szép összetanultsággal, Hrabovszky István (Gábor főangyal) lyrai tenorja, Varga Kálmán (Uriel főangyal) erőteljes, magas terjedelmű bariton-tenorja uralta a kart, amelyhez hízlegően simult Csernetics Mariska tiszta esengésű lágy szopránja. A precíz előadásért Szántó Károly karmester sok tapsot kapott. „A celli bucsu“ melodramát Kaich Erzsike szavaltta el szépen Michajlovits Ivánka ügyes zongorakísérete mellett. Dömötör Pál kir. ítélőtáblai bírónak ez alkalomra írt színpadi képe „Az áldott ház“ óriási hatást ért el. Tomboló lelkesedéssel hívta a közönség a szerzőt, aki végre az óhajnak engedve meg is jelent a színpadon, amelyre ismételtelen frenetikus taps zúgott fel. Az előadást reggelig tartó tánc fejezte be.

Vármegyei háziipari kiállítás. A Bács-Bodrog vármegyei tulipán háziipari szövetség június hó 25-én tartotta meg Fernbach Károlyné elnöklésével rendes és tisztújító közgyűlését. Krump Vilmos titkári jelentésében számolt be a május hó 13-tól 24-ig megtartott háziipari kiállításról. A kiállítás nagy erkölcsi eredménye mellett 8500 kor. tiszta jövedelemmel zárult, tehát anyagilag is fényesen sikerült. A közgyűlés ezt az összeget a Zomborban felállítandó női ipariskola javára fordítja.

Jóváhagyott alapszabály. A kereskedelemügyi miniszter a bajai vendéglősök, koreszmárosok és kávéosok ipartársulatának alapszabályait jóváhagyta.

A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület vasárnap délelőtt féltenegy órakor tartotta meg közgyűlését Szegeden a városháza dísztermében. Dr. Kern Lajos alelnök töltötte be az elnöki széket, Gallovich Jenő főtitkár referálta az ügyeket, a jegyzőkönyvet pedig dr. Kállay Emil, a kulturoszály titkára vezette. A tárgysorozat első pontja a D. M. K. E. igazgatósága által kiküldött elnökjelölő bizottság jelentése volt az egyesület jelenlegi állapotáról. A vagyoni állapotok ismertetése és az internátusok fentartása, az egyesület folyó kiadása és bevételeinek összeállítását után elismeréssel adózik a jelentés Rónay Jenő volt elnöknek. Elismeri a jelentés Gallovich Jenő főtitkár nagy érdemeit is. Kizárólag az ő érdeme a kulturegyesület megalakítása. Ez előterjesztés után a közgyűlés a megüresedett alelnöki és ellenőri állások betöltésével foglalkozott. Az alelnöki állásra az igazgatóság Perjessy László kereskedelmi és iparkamarai titkár, az ellenőri állásra pedig Fekete Ipoly városi főgimnáziumi tanárt proponálja. A közgyűlés így határozott. Az elnökség betöltése céljából végzett eddigi tárgyalások eredményeképpen a közgyűlés nem választott elnököt. Ugyanis alapos remény van arra nézve, hogy Jnsth Gyula, a képviselőház elnöke elfogadja az elnöki tisztséget. Végül Gallovich Jenő főtitkár a központi iroda folyó ügyeiről tett jelentést. E szerint a legutolsó igazgatósági gyűlés óta belepott a kulturegyesületbe 200—200 koronával 38 alapító, 100—150 koronával 69 örökös és 320 rendes tag. Ujabbán fiokjai alakulnak az egyesületnek Nagyváradon, Csabán, Zentán, Szolnokon, Felegyházán, Kecskeméten, Cegléden és Nagykörösön.

A szobafestő barátai. Ehvinger István 21 éves szobafestő segéd szombaton delután érkezett haza Zomborból Szabadkára. Néhány „barátja“, akik tudták, hogy mikor érkezik meg, lakása közelében a Barány-utcaiban vártak rá. A fogadtatás azonban éppen nem volt barátságos, mert az öt cimbor, valamennyien bottal felfegyverkezve, nekiestek az érkezőnek és agyba-főbe verték. Hogy mi volt az oka a véres fogadtatásnak, arra nézve maga Ehvinger sem akar felvilágosítást adni. Súlyos sebeit a mentők köztölték be.

Házasság. Fischer Simon kereskedő folyó hó 5-én vezeti oltárhoz Schvimmer Zsófikát Szabadkán.

Öngyilkos kereskedő. Bajsai tudósítónk írja: Krishaber Ignác 71 éves vagyonos kereskedő, aki már régóta betegeskedett a múlt héten egy örízetlen pillanatban, kínzó fájdalom miatt elkeseredésében fejbőlötte magát és azonnal meghalt. Temetése a község osztatlan nagy részvéte mellett ment végbe.

Ninesen célja, amelyre bizton törne
És nines erő, mely rajta úr legyen,
Hogy elvezesse őt a biztos révbe
A viharzó morajló tengeren . . .

Fehér vitorla egy-egy ifjú lélek,
Kit sorsa messze idegenbe vet.
Ki küzd és sűrű verejtékkel hinti
A megszerzett falatnyi kenyeret . . .
Nines szerető kéz, mely puhára vesse
A derekáját, durva vánkosit,
Amely hűsítse bársony simítással
A fájdalomtól izzó homlokát.
Mily jól esnék, ha szeretettel adnák,
A legfeketébb kis falat kenyér, —
Egy üdítő csepp jóságos kezeiből
Minden minden gyógyszernél többet ér.
Munkától görnyedt testtel, összetörve
A fáradt lélek üdülésre vár:
S a tikkadó virágra tiszta harmat, —
Egy szerető szó sehonnan se száll.
Rideg magány, melynél az örök jégnek
Élettelen világa hangosabb;

S csak a lélek fájdalmas sóhajtása,
Mely benne néha hangot ad,
Jarsz-kelsz a nyüzsgő, zajgó néptömeg közt
S oly elhagyottnak érzed magad . . .
Szegény ifju az élet tenger árján!
Szegény hajó! mit szélvész elragad! . . .

Zúgó habok közt szikla áll szilárdan,
Onnan kiröppen intő fénysugár
S a küzködőnek megmutatja útját
Amerre a rév biztos partja vár.
Ott csendessé lesz a tenger viharja
Nem torlódik zuhogva habra hab:
A duzzadó vitorla összeomlik,
S a szilárd part csendes nyugalmat ad . . .
Ki küzködöl az élet viharával,
Nézd ifju . . . a fény felvillan neked
Arany sugárral írja be lelkébe
E kettős jelszót: „munka — szeretet“.
Százerek atyja nyújt kezét felétek,
Tekintete ti rajtatok pihen;
Széld lelkével megtalálja útját
Hogy hol segítsen szenvedésiten.

Hajlékot ad csendeset, békességet,
Hol fáradt testetek nyugtot talál,
Nem vagytok többé árvák, kivetettek:
Itt rátok a szeretet karja vár,
És lesz, ki lázban égő ajkatoknak
Nyújt majd üdítő hűvös cseppeket,
Gyengéd szavakkal gyógyítgatja szépen
Sóvárgó, fájó, sebzett lelketek.
Testvért, szülőt találtok e falak közt,
Közöttetek nem lesz egy elhagyott, —
És nem lesz egy sem, kinek ifju ajkán
A derű, a mosoly jéggé fagyott.
Atyátok az, kinek szavára jöttök
E békességgel telt hajlék alá.
Felétek fordul apostol szavával,
Hozzátok szól — figyeljetek reá.
Intő szava: Labore — Charitate
„Dolgozzatok! — a munka édesebb:
Hisz van, ki sűrű könnyetek letörli,
Én vagyok itt — az élő szeretet“.

BÁCSKA GYÖNGYE

129—50—15

a legjobb és legkellemesebb **kristálytisztá**
o **savanyuvíz** és a mellett igen olcsó: o
kis üveg 1/2 lit. **5** krajcár, nagy üveg **8**
krajcár, nagyobb rendelésnél **4** és **7** krajcár.

Házhoz szállítja „Az angyal
gyógyszertár“, ahová a ren-
deléseket kéri

Illin Dezső gyógyszerész.

Telefon 12. szám.

Eljegyzés. Dr. Steinitz Gyula ügyvéd eljegyezte Róth Mariskát Bácsopolyán.

Lopás. A napokban Konyovits Lázár nevű egyén Holpert János zombori vendéglőjében idogált és egy kellő pillanatban a vendéglős szobájában termett és onnan 1200 korona készpénzt vett magához. A tett elkövetését a megkárosult nem látta. Holpertnek Konyovits távozása után nagyobb összeg pénzre lévén szüksége, a pénzkészletét — mikor elővenni akarta — nagy meglepetésére annak csak hiült helyét találta. — A gyanúja azonnal Konyovitsra irányult, nyomban feljelentést tett a rendőrségnél és ez a nyomozással Halák János rendőrt bízta meg. Nevezett rendőr hivatásának megfelelően, a legnagyobb igyekezettel a kutatást beindította és két napi megszakítás nélküli nyomozás után a tettest a sztapári-uton levő egyik vendéglőben letartóztatta és a rendőrséghez bekísérte. Konyovitsot a rendőrkapitány kihallgatás után letartóztatta. A vizsgálat tovább folyik és az ügy érdekében annak eredményét nyilvánosságra hozzák. Ugy hírlik, hogy Holpert János vendéglős pénze egy-néhány korona hiányával megkerült. Halák János rendőr sikeres működése bebizonyította, hogy ha a rendőrségnek a történt esetek kellő időben tudomására hozatnak, akkor a csekély számból álló, de emberfeletti munkát végző rendőrségünk is kötelessége teljesítésének töle telhetőleg megfelelni és ezzel az adófizető polgárok testi és vagyoni biztonságát megővni képes. Minő sikereket érnének el a rendőreink, ha a sok igazságtalan támadás ambíciójukat el nem venné és a szűkebb közzel megelégedésüket nem veszélyeztetné a törvényhatóság?

Fogadás.

A városi választások alkalmából fogadás történt.

A fogadást vesztőnek 50 teritékű halpaprikás erejéig kell izzadnia.

Ezt a fogadásos halpaprikást tartották meg Péter Pal napján Gomboson a révesárdánál.

Hivatalosak voltak: Fernbach Károly főispán, Fernbach Péter orsz. képviselő, Méré Ignác gyáros, Petényi József tanító, Buday Gerő hitoktató, Sztrilich Zsigmond kereskedő, Sztrilich István iparos, Tóth Ernő vármegyei írodatiszt, dr. Mayer Nándor ügyvéd, Mayer István kereskedő, Fratriesevits János városi tb. aljegyző, Szláv Elemér földbirtokos, Szláv Péter ny. máv. főtitkár, Czettl Dezső takarékpénztári főkönyvelő, Hajósevits András iparos, Bagó Géza vármegyei árvászéki ülnök, Bittermann Sándor nyomdatulajdonos, Jusits Antal kir. törvényszéki bíró, Rados Márk gazdálkodó, dr. Novák Elemér kir. kincstári alügyész, dr. Donoszlovits Vilmos orvos, Diener János ügyvéd, Hermann József magánzó, Mátray Zsiga tanító, Janovich Gyula kir. kincstári főügyész, kir. jogtanácsos, Ratkó Zsiga városi tisztviselő, Vértesi Károly ügyvéd, Krump Vilmos tanár, Prokópy Imre tanár, Szauer Sándor tanár, Raab Béla számtanácsos, dr. Fratriesevits Aszt Vince ügyvéd, Henneberg Sándor ügyvéd, zomboriak. Dr. Mukits Simon orsz. képviselő, dr. Antunovits József orvos, Németh István ny. máv. főtitkár, szabadkaiak. Berecz Károly jegyző, Nemes János aljegyző, Pogány János állami tanító, Hernádi Márton máv. főellenőr, gombosiak és Gaiszt Béla doroszlói jegyző.

Az egész társaság a déli vonattal indult. Az idő, a kedv és hangulat nagyon vig volt. Megérkezés után ki fürdőzéssel, ki vilás reggelizéssel, ki a halkészítés nézésével volt elfoglalva.

Hosszu várakozás után következett végre az asztalhoz hívás, erre általános élénkség

volt észlelhető, amely élénkséget az erdői Cseh-féle pincéből előkerült fehér- és siller bor, „Uri”, „Mathild”, „Szik-” és „Duna”-vize még élénkebbé tett.

A halpaprikás után a fokozódó jókedv közepette Vértesi Károly ügyvéd felállván és az alábbi áldomást mondotta a szünni nem akaró éljenek és tetszésnyilvánítások közt: Tisztelt urak! Kedves vendégek! Függetlenségi párti tagtársak!

A halakat és madarakat Isten a világ ötödik napján teremtette. Igen igen jól tette, hogy legyen már halakból és madarakból bőséges lakmározása az agyagból gyurt és oldalbordából alkotott és formált embereknek a földszínen.

A Teremtő a halaknak rengeteg birodalmat adott a vizekben, legnagyobbat. A madarakat a nagy légürben helyezte el, mely 200,000 méter magasan, vastagon gázelegyen köríti a földtekét, a nagy világhoz képest kicsi sártekét.

A halakról és madarakról úgy tudjuk az emberi fogalmak szerint, hogy ezek vígan és jól élnek a vízben és a léghen, legalább mi mondogatjuk az egyik-másik szerones emberhátságról, hogy a bőség ölen, úgy él, mint hal a vízben, vadár a léghen.

En nem tudom, hogy egészen úgy van-e ez? A halak és madarak legjobban tudják, hogy hol szorítja őket a csizma, mikor a kis halat a nagy kergeti, szinte madárra a ragadozó kánya, ölyv sas, les, lecsap s a hal nem juthat szárazra, a madár pedig nem bujhat vízbe, mindezeket kivül van meg a háló, horoghegy és puska vég. Legkivált azokat a tollatlan jómadarakat szoríthatja a csizma, akik nem a levegőben, hanem a földszínen bujkálnak s csak akkor repülnek egyik helyről a másikra, mikor őket a rossz cselekedetükért üldözőbe veszik. Itt azonban most, ezután, csupán csak a halakról legyen szó, hagyjuk a madarakat röpködni eladdig, míg valamelyik vendégtársunk, vadász jó barátunk puskaesőre véve azokat, nem bánom, mondjuk, hogy az izletes fürjesibekből készült vacsorára hív.

Amit eddig mondtam, ez azt hiszem, hogy elég a beszédem bevezető részének és most áttérek magára a tárgyra, mondjuk a beszéd gerincére, hallgassátok szívesen, függetlenségi érzelmű polgártársak, akik nem voltatok soha gerinctelen emberek.

A földségnek ez a pontja, amelyen mi most tanyázunk, egy nagyon szép zugoly, a föld vén fején kis ráncocskák, mely jól áll neki.

Ime, előttünk méltóságos, lassu hőmpölygéssel folyik a haldus szöke Duna, mely a földön, a Mississippi után, melyen pár száz mérföldet én is hajóztam Amerikában, nagyságra a 18-ik. Ugy-e nem is gondoltátok, pedig úgy van, így mérte össze Wichmann a folyó és folyamágak hosszát.

Következik most egy kis kitérő. Mi a Dunánkat szökének mondjuk, a Lajthán tül németek azt „blaue Donau”-nak nevezik. Legyen, úgy sem egyeztünk soha a sógorral, én sem, „mikor én a szökét szeretem.”

A Duna tulsó partja fölött, elhamarkodással és nagy meggondolatlansággal odaajándékozott egyik vármegyében, meredek esésű hegy, falként tűnik szembe. Jól látjuk a várrommal koszoruzott hegyet, mögötte a magas síkság kissé lejtősen húzódik tovább, innenső pereméről, nézzétek csak a hegyen, borágak vesszőinek a hegyeit is kiveszi a jó látó szem. Ott terem az a jó misebor, melylyel mi akkor is áldoztunk, mikor a Schweidelünk szobra leleplezésének az országos ünnepét tartottuk 1905. évi május 18 án. Tegnapi is a zombori katolikus legényegyesület házszenelési ünnepélyén ittunk abból jó sokat, ismét azért, mert nagyon jó volt az.

Egy alkalommal, mikor tanulmányoztam az erdői borpincét és szőlőhegyet, ezt szebbnek láttam, mint a görög partok mellett elhajózáván, magát az Olimpót. A nagy hordókban tartott legjobb borok, a valóságban jobbak voltak, mint a képzelt isteneknek a költők által emlegetett nektárai.

Vonjuk vissza ezután a tekintetünket s nézzünk hazafelé, Zombornak. Láttuk az ideutban az arany kalászszaal ékes rónaságot, — nem tudom én hány milliomodszor van ez már mondva így — a legjobbkor láttuk, mert a termőföld, tarföld lesz már nyole nap mulva. Bizony, bizony mondom nektek — az Irás szerint — hogy Arva, Turóc, Trencsén, Zemplén megirigyelhet minket a kalácskenyérért és több jó, sok másért.

Mindezeket csak azért mondom nektek kedves atyámfiai, hogy velem együtt újból elgondoljátok azt, miszerint nagyon okos dolgot cselekedtünk akkor, mikor ide, városunkból, Zomborból 31 kilométer messzire kijöttünk.

Miről szoltam az imént? valami okos dologról?

Eszmetársasítás folytán foytatom, befejezésül mondván, hogy eltessük hát közöttünk a legokosabb embert, mert az, az adott körülmények között úgy illik. Nem akorom a szerénységét sérteni, azért elveszek valamit abból amit mondtam róla már és helyette hozzáteszek, de határozottan kijelentem, hogy ő csak *ma* a legokosabb ember közöttünk, máskor már csak azért sem lehet legokosabb, mert elvesztette a fogadást s most fizetnie kell, jó hogy ebből az alkalomból, itt nekünk *ma* ezt a jó halebédet rendezte, itt a szabad természetben, víz mellett a fák alatt, életvidor, de a lakmározásunknak áldozatul eső halakkal, halaknak a legszebb példányaival, fajával.

Milyen pusztitást vitt véghez csapatunknak a halra éhes 35 tagja, nem kell krónikába írni, elképzélheti ugvis mindenki.

Megjegyzés nélkül mégis nem hagyhatok valamit, mert az, lényeges körülmény. Tegnap itt, ma reggelig tartó bucsunapot tartottak s amikor megerkezünk, álmos volt a esárda népe, a halak a bárkában ha nem is vígan, de még életerősen lubickoltak. Várakozási türelemmel azért nagy próba volt, melyen majd elszakadt a türelem fonala, mert sokáig, mond délutáni három és egy-negyed óráig kellett várni a halebédre, a 12-re szokott közönséges polgári gyomroknak. No de se baj, minden jó, ha a vége jó és így mindenkinek, házigazdának és vendéglősnek minden meg van bocsátva!

Az egyensúly helyreállván bent és kint, emeljük vígan a poharat és eltessük vele a vendéglátó házigazdánkat. Azt, hogy szerettük, megmutattuk neki, hogy utána ilyen messzire kijöttünk. Tovább a barátságban nem megyünk, azon egyszerű okból nem, mert gátat vet a mélyvízű Dunának a folyása, a száraz lábat pedig mindenki, a barátságánál is jobban szereti s ha itt az országnak is van határa, legyen a barátságunknak is mesgyéje.

Dr. Jovánovits József ügyvéd, a zombori függetlenségi párt egyik legerősebb oszlopa, politikai magyar beszédeknek a bunyevác nyelven meggyőző hangon való megmagyarázója, a közjó, a társadalmi és hazafias dolgokban buzgólkodó, erősen munkálkodó kedves családjával együtt éljen!

Az egész társaság az esti 8 órai vonattal a legjobb hangulatban érkezett Zomborba, ahol a szabadkaiaktól érzékeny bucsuvétel és több liter badaesonyi elfogyasztása után kiki hazafelé igyekezett és ezzel a nagy áldomás is, mint minden véget ért.

HIRDETÉSEK.

1088 1908. kig. szám.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Vajszka község tulajdonát képező nagy-vendéglő 1908. évi október hó 1-étől kezdődőleg 3 évi időtartamra nyilvános szóbeli árverés útján **1908. évi július hó 19-én d. e. 9 órakor** Vajszka község házában haszonbérbe fog adni.

A bérleti feltételek a hivatalos órák alatt a körjegyzői irodában megtudhatók.

Vajszka, 1908. június hó 25-én.

Az előjáróság.

Eladó

230-3-1

15 darab sztanisicsi takarékpénztári részvény.

Cím: **Öz. TÓTH ISTVÁNNÉ,**
Zombor, Schweidel I. utca 12. sz.

170371/1908.

Új díjszabás.

A délnémet—osztrák—magyar vasuti kötelekben folyó évi június hó 30-ára felmondott gabona stb. díjszabás helyébe július hó 1-ével új díjszabás lép életbe.

Ezen díjszabás díjtételeinek megállapításánál a kereskedelmi kormányzat intézkedése folytán az érdekelt tényezők különös tekintettel voltak arra, hogy a cs. kir. osztrák államvasutak által felmondott eddigi olesó díjszabás megszűnése folytán az ország gabonakivitele elé, díjdrágulások által nehézségek ne gördítessenek.

Altalában véve az eddigi díjtételek változatlanul megmaradtak.

Azon állomások, melyeknél 100 kg.-kint egy márkpenniggal meghaladó díjdrágulások beállanak, a következők: Dévényujfalunál 2 márkpenniggal, Hegyeshalomnál 11—13-ig, Holicnál 2-ig, Mezőlaknál 4-ig, Moson-Magyaróvárnál 5—9-ig, Pándornál 15—20-ig, Stomfánál 3-ig és Zúrányánál 11—16 márkpenniggal.

Ezzel szemben azonban az ország déli, délkeleti, továbbá a dunántul délen fekvő állomásaival való forgalomban, sok fontos viszonylatban az eddigi díjtételeknél valamivel olcsóbbak fognak kivételünk részére rendelkezésre állani.

Budapest, 1908. június 24-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás nem díjazatik.)

224-1

Hirdetmény.

Kossuthfalva községben több egyén **egy artezi kut** furatását határozta el, felhívom mindazokat, kik a kut furatását elvállalni óhajtják, hogy ebbeli ajánlataikat hozzám mielőbb nyújtsák be; az ajánlathoz csatolják mindazon okmányokat, melylyel igazolják, hogy eddig hány és minő eredménnyel furtak artezi kutat.

Kossuthfalva, 1908. június 23-án.

PÁLICH ANTAL,

223-2-2

jegyző.

1798. sz. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Bácsgyulafalva községben az utcák és terek szabályozására vonatkozó műszaki műveletek biztosítása céljából pályázatot hirdetünk és felhívjuk a pályázni óhajtó okleveles mérnök urakat, hogy írásbeli ajánlataikat **folyó évi július 15-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert később érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Fentjelzett munkálat Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalának 1907. alisp. 1907. számú rendeletéhez csatolt és a zombori m. kir. államépítészeti hivatalnak 1907. évi április hó 30-án kelt utasítása értelmében készítendő el.

Bácsgyulafalva, 1908. június 15.

S Z É K E L Y,

HAJNAL ANTAL,

jegyző.

226-1

bíró.

Beteg-ápolónőnek

ajánlkoznak azonnali belépésre privát házba bárhová, vagy bármi-
:: Iyen kórházba ::

Gyurics Pálné és Jurcsics Teréz
:: Zombor, Antal-utca 51. sz. ::

19083/1908. szám.

Versenytárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége a Bánréve állomáson előállítandó 4 állású mozdonyosztag, tisztitógödör daruakna, szelepekna és fordító korong falazási munkáinak létesítése céljából szükséges építésmunkákra nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlati költségvetés, pályázati feltételek, az ajánlati minta és a szerződés tervezete a m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségének építési és pályafentartási osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) megszereshetők, ahol egyszersmind a tervek is megtekinthetők. Csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A jogérvényesen kiállított ajánlatok **legkésőbb 1908. évi július hó 7-én déli 12 óráig** alulírott üzletvezetőség titkárságánál (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) nyújthatók be, ahol és amikor a versenytárgyalás meg fog tartatni, illetve az ajánlatok fel fognak bontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatot egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, összefűzve, lepecsételve és a borítékban következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a bánréve-i mozdonyosztag építési munkáira.“

Csakis a költségvetésben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1908. évi július hó 6-án déli 12 óráig 3000 koronás, azaz három ezer korona bánatpénzt kell a m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, a hirdetés számára való hivatkozással akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. Az értékpapirok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Készpénz után kamat nem fizetettik; a készpénz azonban megfelelő értékű biztosítékképes értékpapirokkal bármikor kicserélhető. Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letét-jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ugy az ajánlatban, mint a költségvetésben előforduló végösszegek számmal és betűvel irandók ki.

Az ajánlat és mellékleteinek aláírása két tanu előttemezése mellett történjék.

Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot a m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége magának tartja fenn.

Ajánlattevők a pályázat eredményéről, illetve ajánlatuk el, vagy el nem fogadásáról a pályázat határidejének lejártá után két hét alatt értesítettetni és letett bánatpénzeik kiszolgáltatni fognak.

Miskolc, 1908. évi június hó 19-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

210-1

16416/908. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáros versenytárgyalást hirdet:

Arad állomáson létesítendő távirda ellenőrségi raktár és műhelyépület előállítási munkálataira, megjegyezvén, hogy az építéshez szükséges anyagok közül a falazó és padlóburkoló téglát, a géptéglát, továbbá az oltatlan meszet, cementet, homokot, salakot és tetőfedő cserepet a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsájtja vállalkozó rendelkezésére, a többi építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni.

A pályázati feltételek, a szerződés tervezet, az ajánlati minta és a költségvetés a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkésesés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után, királyi postán is megkaphatók. Az építvány tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétfüzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétfüzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmány-bélyeggel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételeket, szerződés tervezetet és költség számítását pedig ivenként 30 filléres magyar okmány bélyeggel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirattal:

„Ajánlat a 16416/908. sz. versenytárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Arad állomáson létesítendő távirda ellenőrség raktár és műhelyépület előállítási munkálataira“ kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb **1908. évi július hó 11-én déli 12 óráig** az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez (aradi és esanádi egyesült vasutak palotája I. em. 13. ajtó sz.).

Az ajánlatok a benyújtásra kitézött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi július hó 10-én déli 12 óráig a pályázóknak 600, azaz hatszáz korona bánatpénzt a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, hivatkozással a hirdett versenytárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letethetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű pecséttel le nem zárt, sértett borítékban helyezett a kitézött határidő után érkezett, a potlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni, és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1908. évi június hó.

Az üzletvezetőség.

290-3-2